

## **Nota informativă la proiectul legii pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022**

Proiectul Legii pentru modificarea Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022 nr. 206/2021 este elaborat cu scopul precizării veniturilor și cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat, urmare a modificărilor și completărilor unor acte normative aprobate, care au un impact semnificativ asupra bugetului asigurărilor sociale de stat: proiectul de lege privind modificarea unor acte normative (Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii) și proiectul de lege privind susținerea participanților la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova și membrilor familiilor lor în contextul comemorării a 30 de ani de la acțiunile de luptă de pe Nistru și pentru modificarea unor acte normative.

De asemenea, sunt necesare ajustări ale cheltuielilor pentru gazele naturale și energia termică, urmare a aprobării tarifelor noi pentru anul 2022, precum și a cheltuielilor de personal al CNAS întru aducerea în corespundere cu necesarul de mijloace în aceste scopuri, calculate în baza normelor salariale în vigoare în anul 2022.

**Veniturile** totale ale bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2022 se propun spre majorare cu 2165207,1 mii lei sau de la 31224240,7 mii lei până la 33389447,8 mii lei.

Majorarea se referă la *Transferurile primite între bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale de stat (cod 1921)*, care se precizează de la 12550012,5 mii lei până la 14715219,6 mii lei.

Pe componentele transferurilor bugetului de stat la bugetul asigurărilor sociale de stat, precizarea se reflectă în modul următor:

- *transferurile curente primite cu destinație specială* - pentru prestațiile sociale de stat și alte plăți, care conform legislației sunt finanțate din mijloacele bugetului de stat se estimează spre micșorare cu 113426,3 mii lei;
- *transferurile curente primite cu destinație generală* – pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat se estimează spre majorare cu 2278633,4 mii lei, urmare a creșterii cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat.

**Cheltuielile** bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2022 se propun spre majorare de la 31224240,7 mii lei până la 33389447,8 mii lei sau cu 2165207,1 mii lei.

*În aspectul categoriilor economice*, cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat se precizează după cum urmează.

*Cheltuielile de personal (cod 21)* se propun spre majorare de la 184859,9 mii lei până la 186170,4 mii lei sau cu 1310,5 mii lei. Necesitatea precizării are scopul

de a asigura volumul deplin de mijloace necesare pentru salarizarea personalului angajat al Casei Naționale de Asigurări Sociale în anul 2022.

În procesul de elaborare a proiectului de buget pentru anul 2022, la categoria *Cheltuieli de personal*, Casa Națională de Asigurări Sociale, a înaintat propunerea reieșind din numărul de personal și condițiile de remunerare în vigoare la situația 01.07.2021.

În luna noiembrie 2021, pentru asigurarea majorării valorii de referință începând cu data de 01.01.2022, Ministerul Finanțelor, a estimat o sumă suplimentară de 9227,2 mii lei, astfel *Cheltuielile de personal* fiind aprobate în Legea bugetul asigurărilor sociale de stat pe anul 2022 nr.206/2022 în sumă de 184859,9 mii lei.

În temeiul art.10 din Legea nr.205/2021 bugetului de stat pentru anul 2022 și în conformitate cu prevederile Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, cheltuielile de personal a Casei Naționale de Asigurări Sociale pe anul 2022, calculate și aprobate de către Ministerul Finanțelor la 01 ianuarie 2022 au constituit 186170,4 mii lei sau mai mult cu 1310,5 mii lei, comparativ cu suma aprobată.

Astfel, alineatul 211180 „*Remunerarea muncii angajaților conform statelor*” se majorează cu 1015,8 mii lei și alineatul 212100 „*Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii*” - cu 294,7 mii lei.

Cheltuielile pentru *bunuri și servicii (cod 22)* se majorează cu 27315,3 mii lei, sau de la 329179,1 mii lei până la 356494,4 mii lei. Această creștere este generată de:

- majorarea cheltuielilor cu 22919,1 mii lei pentru serviciile bancare (*cod 222980*) și serviciile poștale și servicii de distribuire a drepturilor sociale (*cod 222970*), urmare a majorării cheltuielilor pentru plata prestațiilor sociale;

- majorarea cheltuielilor pentru servicii energetice și comunale (2221), la pozițiile gaze și energie termică este necesară majorarea mijloacelor financiare, reieșind din creșterea tarifelor noi aplicate pentru anul 2022 conform Hotărârii Consiliului de administrație al ANRE nr.32/2022 din 28.01.2022 (publicată în MO nr.34-38/88 din 04.02.2022), inclusiv:

- *gaze* - cu 3255,7 mii lei, constituind suma de 4850,0 mii lei;

- *energie termică* - cu 1140,5 mii lei, constituind suma de 2585,3 mii lei.

Cheltuielile pentru *prestațiile sociale (cod 27)*, prevăzute în sumă de 30683887,5 mii lei se propun spre majorare cu 2136581,3 mii lei și vor constitui 32820468,8 mii lei.

Majorarea cheltuielilor pentru prestațiile sociale este generată de actualizarea numărului beneficiarilor și mărimilor medii ale prestațiilor sociale și de modificările și completările unor acte normative cu impact asupra bugetului.

Totodată, în bugetul asigurărilor sociale de stat precizat pe anul 2022, a fost reflectat soldul mijloacelor bănești real înregistrat la situația de 01.01.2022 în sumă de 60376,5 mii lei, care reprezintă diferența dintre suma transferurilor pentru acoperirea deficitului bugetului asigurărilor sociale de stat și deficitul real înregistrat la finele anului precedent (2021), precum și suma mijloacelor neutilizate în anul precedent, alocate din bugetul de stat pentru prestațiile de asistență socială. Conform prevederilor Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale

nr.181/2014, sumă respectivă se rambursează la bugetul de stat și se reflectă la „Creanțe interne” (cod 41).

Precizarea veniturilor și cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2022 în aspect economic se prezintă în tabelul 1 la nota informativă.

Precizarea cheltuielilor bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2022 pe subprograme de cheltuieli ale programului **90 „Protecția socială”** se prezintă în tabelul 2 la nota informativă.

Cheltuielile, destinate activităților finanțate din resursele generale ale bugetului asigurărilor sociale de stat, se propun spre majorare de la 21679987,3 mii lei până la 23958620,7 mii lei sau cu 2278633,4 mii lei.

Cheltuielile pentru activitățile finanțate din contul transferurilor de la bugetul de stat se precizează de la 9544253,4 mii lei până la 9430827,1 mii lei sau prin micșorare cu 113426,3 mii lei.

**Subprogramul 90.02. „Administrarea sistemului public de asigurări sociale”** se precizează de la 252745,2 mii lei până la 258451,9 mii lei sau prin majorare cu 5706,7 mii lei.

Precizarea este necesară la activitatea „*Managementul autorităților administrative centrale*” (deviz de cheltuieli pentru întreținerea CNAS), care se majorează de la 231029,2 mii lei până la 236735,9 mii lei și se referă la :

- *Cheltuielile de personal*, care se majorează cu 1310,5 mii lei, în scopul aducerii în corespundere cu cheltuielile necesare, calculate conform normelor salariale și aprobate de către Ministerul Finanțelor;
- *Gaze și energie termică*, care se majorează cu 4396,2 mii lei, urmare a creșterii tarifelor pentru anul 2022.

**Subprogramul 90.04. „Protecție a persoanelor în etate”** se precizează de la 19876609,3 mii lei până la 21848458,6 mii lei sau prin majorare cu 1971849,3 mii lei.

Necesitatea precizării cheltuielilor aprobate pentru acest subprogram a fost influențată de următorii factori:

- actualizarea coeficientului indexării pensiilor la 1 aprilie 2022, care va constitui 13,94%, comparativ cu cel utilizat la estimările bugetului aprobat de 7,75%;
- modificarea modalității de indexare pentru anul 2022, indexării fiind supusă doar partea pensiei care nu depășește salariul mediu lunar pe economie prognozat pentru anul 2022 (9900 lei);
- majorarea pensiilor calculate în conformitate cu prevederile Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii cu 171,71 lei;
- actualizarea numărului beneficiarilor și mărimilor medii ale pensiilor, în baza cărora au fost estimate cheltuielile aprobate pentru anul 2022.

Cheltuielile subprogramului 9004, aprobate pentru *activitățile finanțate din resursele generale ale bugetului asigurărilor sociale de stat*, care reprezintă pensiile de asigurări sociale, asociate cu vârsta, în sumă de 15221549,4 mii lei, se precizează prin majorare cu 2182750,8 mii lei sau până la 17404300,2 mii lei.

Cheltuielile pentru activitățile finanțate din contul transferurilor de la bugetul de stat se precizează de la 4655059,9 mii lei până la 4444158,4 mii lei sau prin micșorare cu 210901,5 mii lei. Micșorarea este determinată de reducerea cheltuielilor pentru activitatea „*Asigurarea acoperirii diferenței până la pensia minimă*” cu 275984,6 mii lei, urmare a indexării pensiei minime cu 13,94% și majorării pensiilor cu 171,71 lei.

**Subprogramul 90.05. „Protecție în legătură cu pierderea întreținătorului”** se precizează de la 439516,3 mii lei până la 460234,0 mii lei sau prin majorare cu 20717,7 mii lei.

Precizarea se referă la:

- activitatea „*Asigurarea dreptului la pensie de urmaș*”, cu finanțare din resursele generale ale bugetului asigurărilor sociale de stat, care se majorează de la 258130,8 mii lei până la 293399,7 mii lei, urmare a indexării și majorării pensiei la 1 aprilie.

- activitatea „*Asigurarea dreptului la indemnizații urmașilor personalului medical decedat în lupta cu COVID-19*”, finanțată din contul transferurilor de la bugetul de stat, care se micșorează cu 15135,5 mii lei, urmare a actualizării numărului beneficiarilor (aprobat – 192 beneficiari; la 01.03.2022 – 69 beneficiari). Totodată, indemnizațiile vor fi indexate la 1 aprilie 2022 cu 13,94%.

**Subprogramul 90.10. „Protecția socială a persoanelor cu dizabilități”** se precizează de la 3845484,6 mii lei până la 3956081,2 mii lei sau prin majorare cu 110596,6 mii lei.

Cheltuielile pentru activitățile finanțate din resursele generale ale bugetului asigurărilor sociale de stat se precizează de la 2305607,1 mii lei până la 2360514,1 mii lei sau prin majorare cu 54907,0 mii lei, care este formată din majorarea cheltuielilor pe activitățile:

- „*Asigurarea dreptului la pensie de dizabilitate*” - cu 54701,3 mii lei, urmare a indexării pensiilor cu 13,94% și majorării cu 171,71 lei la 1 aprilie 2022;

- „*Asigurarea dreptului la indemnizație de dizabilitate ca urmare a unui accident de muncă sau boală profesională*” – cu 104,6 mii lei, în rezultatul indexării indemnizației de dizabilitate cu 13,94%.

Totodată, din contul resurselor generale ale bugetului asigurărilor sociale de stat vor fi finanțate cheltuielile pentru majorarea cu 171,71 lei a pensiilor participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobîl în sumă de 99,8 mii lei, care vor fi reflectate la activitatea „*Asigurarea cu pensii a cetățenilor care au participat la lichidarea urmărilor avariei de la C.A.E. Cernobîl și familiilor acestora*”.

Cheltuielile pentru activitățile finanțate din contul transferurilor de la bugetul de stat, se precizează de la 1539877,5 mii lei până la 1595567,1 mii lei sau prin majorare cu 55689,6 mii lei.

Necesitatea precizării sumei transferurilor din bugetul de stat pentru acest subprogram a fost condiționată de indexarea la 1 aprilie cu 13,94% a pensiilor finanțate din bugetul de stat, care fac parte din subprogramul dat și a cuantumului

pensiei minime pentru limită de vârstă, care servește drept bază de calcul pentru determinarea cuantumului alocației sociale de stat și a alocației de îngrijire, însoțire și supraveghere a persoanelor cu dizabilități, precum și de actualizarea numărului beneficiarilor.

Urmare a creșterii mărimilor medii a prestațiilor, se majorează cheltuielile pentru următoarele activități:

- *„Susținerea financiară a persoanelor când nu se îndeplinesc condițiile pentru obținerea dreptului la pensie de asigurări sociale de stat”* (alocații sociale) - cu 62751,9 mii lei;

- *„Asigurarea cu pensii a cetățenilor care au participat la lichidarea urmărilor avariei de la C.A.E. Cernobîl și familiilor acestora”* – cu 2303,8 mii lei;

- *Asigurarea cu pensii militarilor în termen și familiilor acestora* - cu 737,1 mii lei.

Urmare a actualizării numărului beneficiarilor, cheltuielile s-au micșorat pe următoarele activități:

- *„Asigurarea dreptului la pensie de dizabilitate pensionarilor din rândul militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne”* – cu 708,9 mii lei;

- *Susținerea financiară în cazul îngrijirii persoanelor cu dizabilități* – cu 9369,3 mii lei;

- *Susținerea financiară a persoanelor în caz de dizabilitate sau deces survenită în urma accidentelor de muncă prin capitalizarea plăților periodice* - cu 25,0 mii lei.

**Subprogramul 90.19. „Protecție socială a unor categorii de cetățeni”** se precizează de la 677337,6 mii lei până la 733674,4 mii lei sau prin majorare cu 56336,8 mii lei, care se referă la majorarea sumei transferurilor de la bugetul de stat.

Aprobarea Legii privind susținerea participanților la acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova și membrilor familiilor lor în contextul comemorării a 30 de ani de la acțiunile de luptă de pe Nistru și pentru modificarea unor acte normative a condiționat:

- majorarea cheltuielilor pentru activitatea *„Acordarea dreptului la alocații lunare de stat pentru merite deosebite față de stat”* – cu 4432,8 mii lei, în rezultatul extinderii numărului beneficiarilor de alocație;

- completarea subprogramului cu o activitate nouă, care presupune *acordarea ajutorului material unic* în mărime de 2500 lei unor categorii de populație din rândul beneficiarilor de alocații lunare de stat, stabilite conform Legii nr.121/2001 cu privire la protecția socială suplimentară a unor categorii de populație în sumă de 52622,7 mii lei.

Pentru argumentarea economico-financiară a indicatorilor bugetului asigurărilor sociale de stat și asigurarea transparenței lor, la prezenta notă se anexează informații în formă de tabel:

1. Privind veniturile, cheltuielile și soldul bugetar, precum și sursele de finanțare ale bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2022 reflectate în

Tabelul nr.1 „Structura bugetului asigurărilor sociale de stat conform clasificăției economice”;

2. Privind structura subprogramelor de cheltuieli, prezentate în Tabelul nr.2 „Structura bugetului asigurărilor sociale de stat pe subprograme de cheltuieli”;

3. Privind cheltuielile administrative și efectivul de personal pe BASS, prezentate în Tabelul nr.5 „Informație privind cheltuielile administrative și efectivul de personal pe BASS pe anul 2022” .

*Anexe la notă:10 file.*

**Secretar de Stat**

**Vasile CUȘCA**